

at man ved et saadant Forslag kun modarbejder det Formaal, man vil fremme ved det hele Lovforslag.

Endelig vil jeg til Slutning gøre den almindelige Bemærkning, at Flertallet her i Overensstemmelse med Regeringen foreslaar, at man skal give private Monopoler, thi det vil det i Virkeligheden blive, medens Mindretallet foreslaar, at man bør have Frihed paa Næringslivets Omraade. Jeg er i alt Fald for mit personlige Vedkommende af den Opfattelse, at skulle vi have Monopoler paa dette og andre Omraader, er det ganske sikkert ikke til private, man skal give dem. Saa maa man gøre Skridtet fuldt ud og sige: Udstækning af Spiritus er en saa farlig Ting, at den ikke kan gaa ind under den almindelige Lovgivning, men maa overlades til Samsfundets Organer, til Staten og Kommunerne. Vi maa gøre Skridtet fuldt ud paa denne Maade, thi det er ganske urigtigt at monopolisere Retten for enkelte Personer, da et saadant Monopol vil kunne misbruges i meget stor Udstrækning, hvor man saa end vil lægge Afgørelsen af, hvem der skal have det. Jeg tror dog ikke, at det rette Tidspunkt dertil er kommet, eller at det just er der, Samsfundet skulde begynde en Samsundsproduktion; men har jeg Valget imellem at give private Monopoler eller at lade Samsfundets Organer overtage det, vil jeg sikkert vælge det sidste, hvad jeg tror vil være det mindste Onde. Der er en himmelvid Forskel mellem Gøteborgssystemet og, hvad der her foreslaas etableret. Jeg er ikke nogen Tilhænger af Gøteborgssystemet. Jeg tror ikke, at det har bidraget til at gøre Tilstanden saa god, som man vil være tilbøjelig til at fremhæve, og at der klæber mange Ulemper ved hele Systemet, Ulemper, som vi heldigvis ikke kende, fordi vi ikke have dette System. Men det har dog den Fordel, at man ikke har skabt et Monopol til Gunst for nogle enkelte Mennekter, men for nogle store Institutioner. Her derimod skaber man en begunstiget Stilling for en Del private Personer, der ere saa heldige at finde Maade for Kommunalraadet eller Ministeriets Dine, og det synes jeg ikke der er mindste Grund til at lade denne Lov for. Jeg vil hermed slutte, idet jeg beder Tingets Medlemmer tage Hensyn til de af Mindretallet stillede Vædringsforslag.

Mr. Christensen: Jeg skal ikke trætte det høje Ting med mange Betragtninger over det foreliggende Lovforslag eller den afgivne Udvalgsbetænkning med Flertallets og Mindretallets Indstillinger. Der er nu talt vidt og bredt og udførligt om

Sagen, men ligesom jeg ved Sagens første Behandling udtalte min Vællagelse over Fremkomsten af det foreliggende Lovforslag, vil jeg ikke undlade at udtale min Vællagelse over Forslaget, som det nu foreligger her til anden Behandling og særlig over Udvalgsklertallets Indstilling. Jeg finder mig foranlediget til at udtale, at det er en noget farlig Vej at komme ind paa at reformere Næringer og Erhverv ved Indstrækninger i Næringsdrift og Stabelen af ny Privilegier og Monopoler. Jeg maa i denne Sag ganske give min Tilslutning til Mindretallets Indstilling og er i alt væsentlig enig i de deri udtalte Synspunkter og de stillede Vædringsforslag. Jeg agter derfor at stemme med Mindretallet, og hvis dets Indstillinger, hvad de efter al Næmlighed gøre, blive forfaste, vil jeg forberholde mig min Afstemning over det endelige Lovforslag.

Der er blot en Hensigt, jeg skulde tillade mig at gøre til det ærede Udvalg under den Forudsætning, at det faar Vejlig-hed til at fortsætte sit Arbejde mellem 2den og 3dje Behandling, nemlig om der ikke var nogen Mulighed for at give denne Lov et mere virkelighedstro og nyttigt Udseende, end den har i Ojeblikket. Det er jo saa, at hvad der er godt for en Del af Landet, kan være til Skade for en anden Del. Det staar jo klart for alle, ligesom det udførlig er oplyst af det ærede Mindretals Ordfører (Zahle), at f. Eks. Kjøbenhavns ligesom mange af Købstædernes Interesser i disse Forhold ere af en ganske anden Natur end Landkommunernes. Hvad var der i Vejen for at have forskellig Lovgivning for de forskelligeartede Samsundsforhold, idet, som sagt, det, der er godt for Landkommunerne i dette Tilfælde, er til Skade for Hovedstaden. Jeg er paa alle Punkter, hvor der her i Salen er kommet agrariske og Landbo-Interesser frem, som kunde være til Nytte for hele Samsfundet, villig til af alle Kræfter at arbejde hen til, at vort Hovederhverv kan trives saa godt og saa frit for hjemmende Bænd, som det efter Omstændighederne kan lade sig gøre, og jeg nær ingen Tvivl om, at ærede Medlemmer, der ere valgte af Landkommunerne, have den samme Interesse og gode Vilje til ogsaa at hjælpe Købstæderne og Kjøbenhavn, naar deres Interesser, saaledes som i det foreliggende Lovforslag, virkelig ere truede i saa høj Grad, som de ere ved den Skikkelse, hvori Lovforslaget foreligger, selv om Flertallets Indstillinger blive tagne til Følge. Jeg skal indstrænke mig til disse Ord. Jeg ved, at der har været gjort Anthyndinger